

Hét Nap

Aki nem született olajmezőkön...

A vajdasági magyarság nem dúskál egyetemi diplomás szakemberekben: el kell indulnunk a tudásalapú közösségfejlesztés felé



Dr. Korhecz Tamás (középen), a szabadkai magyar tanítóképző karon megtartott tanácskozás megnyitóján (Szabó Attila felvétele)

Aki nem született olajmezőkön és gyémántbányákon, annak egyetlen kitörési pontja van: a képzettség. Fejlett gazdaság és a lakosság életminősége a bizonyíték erre azokban az országokban, amelyek az oktatásban, a képzettségi szint emelésében sikeresek. „Fontos rámutatni az oktatás és képzés jelentőségére mind a nemzeti közösség megmaradása és életképessége, mind az egyén érvényesülése szempontjából. Képzettség nélkül nem lehetünk se versenyképesek, se egyenrangúak. Nagyon sokszor kell ezt elmondani. Sokszor, mert sok a mulasztás: gyakran megrekedünk a frázisok szintjén, a tettek elmaradnak. A magyar népről az a kép él a köztudatban, hogy dúskál a képzett emberekben - a vajdasági magyarok esetében ez nem így van. Közösségünk ebben a tekintetben lemaradt, még a velünk együtt élőkhez képest is lemaradt. □ □

Dr. Korhecz Tamás tartományi jogalkotási és kisebbségi titkár mondta ezt előadása kezdetén Szabadkán a minap megtartott Oktatás és képzés a tudásalapú közösségfejlesztés szolgálatában című szakmai konferencián. Mintegy kommentálva azt a dr. Gábrityné Molnár Irén által prezentált lehangoló adatot: a Vajdaságban a magyar lakosság nem egész 3%-ának van egyetemi végzettsége. A tartomány szerb lakosságának 5,71%-a rendelkezik egyetemi diplomával, míg a magyarok körében 2,91%-ot jegyez a statisztika. Dr. Korhecz az oktatás és képzés szerbiai törvényi és jogi kereteiről tartott ismertetőt, ami egy határon átívelő együttműködés születésénél - szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar és a szegedi Juhász Gyula Pedagógiai Kar Közművelődési Tanszéke között - az alapozás része. Elmondta, a 2003-ban elfogadott szerbiai közoktatási törvény (iskoláskor előtt oktatás, általános és középiskolai oktatás) egy igen korszerű, az európai szabványokra alapozó törvény, mely elsősorban Cerović Kovács Tünde érdeme. Liberalizálja az oktatási rendszert, megszünteti az állami monopóliumot: magánalapítású középiskolák nyitását is lehetővé teszi. Ezek külföldi alapításúak is lehetnek - minisztériumi engedéllyel -, az általuk kiadott diplomákat azonban honosítani kell. Az új, 2005-ben elfogadott felsőoktatási törvény gyakorlatilag a Bolognai Egyezményvel harmonizál, tehát kompatibilis a magyarországi felsőoktatási rendszerrel is. A törvényből eredő akkreditálás a főiskolák esetében most nemrég történt meg, az egyetemeken folyamatban van és 2008-ban fejeződik be. Akkreditálást az az intézmény kap, amely minden

tekintetben eleget tesz a követelményeknek, a standardoknak. „A standardok között van egy, amit nem tudunk teljesíteni: képzett főállású tanerő. Itt megáll a tudomány. Az új egyetemi kar, a szabadkai magyar tanítóképző alapításakor az jelentette a legnagyobb gondot: hol találjuk meg azokat a tudományos fokozattal rendelkező magyar kádereket, akik főállásban tanítanak majd. Sokan emlegetik, hogy a Vajdaságban szükség van egy magyar univerzitásra. Én azt mondom: nincs meg az a tanerő, amelyre ezt a tervet építeni lehetne□□ - véli dr. Korhecz Tamás.

A Vajdaságban 78 általános iskolában folyik magyar nyelvű oktatás - az összesen 45 község közül 27-ben. „Az a tervünk, hogy 40 év után a Szerémségben újra induljon a magyar nyelvű oktatás. A szerémségi Maradékon 40 év után az idén óvodai tagozat indul, a 2008/2009-es tanévtől pedig általános iskolai első osztály. Mission Impossible, ám ha ez a lehetetlen küldetés sikerül, máshol is megpróbáljuk majd□□ - mondta a szórványról. Ahol többen él a magyarság, ott más problémák vannak: Szabadkán, ahol a lehetőség adva van az anyanyelvű oktatásra, egyes iskolákban tizenvalahány gyerekkel működnek a tagozatok, mert a szülők nem magyar tagozatra íratják a gyereket. Itt az a feladat, hogy fenntarthatóvá tegyünk a magyar tannyelvű oktatást. A másik gond (ez pedig később a középiskolai tagozatok számára is kiható) demográfiai jellegű: tíz éve 25 000 magyar gyerek volt az általános iskolákban, ma 18 000, s ez nem az elvándorlással, hanem a születések számával függ össze. A fogyatkozó diáklétszám ellenére az utóbbi években több vajdasági helységben (Újvidék, Futak, Nagybecskerek) nyílt a középiskolákban új magyar tagozat. Ísztől megint két új tagozat indul: egy magyar tagozat Újvidéken az iparművészeti középiskolában és egy sporttagozat Szabadkán, a Kosztolányi gimnáziumban. „55 év után először nyílt kizárólag magyar tannyelvű középiskola Szabadkán és Zentán. A 2 magyar tehetséggondozó gimnázium Vajdaság 10 elit középiskolája közé tartozik, amelyek a tartomány egész területéről fogadnak diákokat. Ezek a magyar politikumnak az eredményei itt, a Vajdaságban. Ide sorolom a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar alapítását Szabadkán, amire a történelemben még nem volt példa - sem Trianon előtt, sem azután. Van egy olyan felsőoktatási intézményünk, amelynek elemi érdeke, hogy a magyar képzést prioritásként kezelje.□□

Egyetlen kitörési pontunk, a képzettség - kezdte előadást dr. Korhecz Tamás, s ezzel is fejezte be. Egy olyan lehetőségre hívta fel a figyelmet, amelyből sikertörténet lehet. A felnőttképzésről van szó, amely Szerbiában egy teljesen elhanyagolt terület. Olyannyira az, hogy jogi szabályozása sincsen - most folynak a „rendezési munkálatok□□ és készül a stratégia. Dr. Korhecz szerint ez egy kitörési pont a vajdasági magyar közösség számára. Egy óriási lehetőség arra, hogy bekapcsolódjunk a felnőttképzési jogosítványok megszerzésébe, hiszen a magyarországi tapasztalatok, programok, képzési formák révén előnyben vagyunk. „Nyitva a kapu, s most az a dolgunk, hogy ezúttal ne aludjunk el, hanem rajtoljunk, és ott tolkodjunk.□□ Hogy az oktatásnál maradjunk: kínálkoznak a korszerű (és akkreditált!) pedagógus-továbbképzési programok. Aztán azok a felnőtt-szakképzési (FSZ) programok, amelyek vajdasági/szerbiai meghonosítására lehetőség nyílhat. Csak Szegeden, a Juhász Gyula Pedagógiai Kar Szakképzési, Továbbképzési és Távoktatási Intézetében olyan felnőtt-szakképzési lehetőségek vannak, hogy eláll az ember lélegzete! Ifjúságsegítő, csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó, sportkommunikátor, intézményi kommunikátor, médiatechnológus asszisztens, titkárságvezető, külgazdasági üzletkötő, mezőgazdasági menedzserasszisztens, gazdálkodási menedzserasszisztens, banki, pénzügyi és számviteli szakügyintéző, kis- és középvállalkozási menedzser... Szóval: Magyarország már az uniós életét éli, Európában pedig nem elég az első egyetemi, főiskolai diploma. A másoddiploma megszerzése és az azon felüli továbbtanulás - a felnőttképzés intézményes lehetőségeinek a megadása - a tudásalapú társadalmakban - természetes kategória. Szerbia számára ez még csak a jövő. Ennek a jövőnek a kapujában állnak most az oktatással, képzéssel, művelődéssel foglalkozó intézményeink és a civil szervezeteink Magyarkanizsán, Zentán, Szabadkán, Újvidéken, Topolyán...